

UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Kedua
Sidang Akademik 1993/94

April 1994

ZMC 211/3 - Kaedah Matematik II

Masa : [3 jam]

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi **EMPAT** muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini. Jawab kesemua **EMPAT** soalan. Kesemuanya wajib dijawab di dalam Bahasa Malaysia.

- 1.(a) Cari persamaan satah melalui tiga titik
 $A(-1, 1, 1)$, $B(2, 3, 0)$, $C(0, 1, -2)$.

(20/100)

- (b) Cari jarak dari titik $P(1, -2, 3)$ kepada satah
 $3x - 2y + z + 1 = 0$.

(20/100)

- (c) Cari (i) terbitan berarah bagi $\phi(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2$ mengikut arah $P(1, 1, 0)$ ke $Q(2, 1, 1)$ dan (ii) nilai maksimum dan arahnya pada titik $(1, 1, 0)$.

(20/100)

- (d) Jika $\tilde{r} = \tilde{a} \cos \omega t + \tilde{b} \sin \omega t$, tunjukkan bahawa

$$\tilde{r} \times \frac{d\tilde{r}}{dt} = \omega \tilde{a} \times \tilde{b}$$

$$\text{dan } \frac{d^2\tilde{r}}{dt^2} = -\omega^2 \tilde{r}$$

di sini $\tilde{a}$, $\tilde{b}$ adalah vektor malar dan ω ialah suatu pemalar.

(20/100)

- (e) Jika $\nabla \cdot \tilde{E} = 0$, $\nabla \cdot \tilde{H} = 0$, $\nabla \times \tilde{E} = - \frac{\partial \tilde{H}}{\partial t}$,

$\nabla \times \tilde{H} = \frac{\partial \tilde{E}}{\partial t}$, tunjukkan bahawa $\tilde{E}$ dan $\tilde{H}$ menepati persamaan gelombang seperti $\tilde{\nabla^2 u} = \frac{\partial^2 \tilde{u}}{\partial t^2}$

$\tilde{u} \equiv \tilde{E}$ atau $\tilde{H}$

- 2 -

Diberi $\nabla \times (\nabla \times \mathbf{A}) = -\nabla^2 \mathbf{A} + \nabla(\nabla \cdot \mathbf{A})$ bagi sebarang vektor $\mathbf{A}$.

(20/100)

2.(a) Tunjukkan bahawa $\nabla r^n = n r^{n-2} \hat{r}$. (15/100)

(b) Jika u merupakan suatu fungsi (x, y, z) yang terbezakan buktikan bahawa $\nabla u \cdot d\mathbf{r} = du$. (10/100)

(c) Jika $\mathbf{u} = yz^2 \hat{i} - 3xz^2 \hat{j} + 2xyz \hat{k}$

$$\mathbf{v} = 3xi + 4zj - xk \text{ dan}$$

$$\phi = xyz$$

Cari

$$[i] \mathbf{u} \times (\nabla \phi)$$

$$[ii] (\nabla \times \mathbf{u}) \times \mathbf{v}$$

$$[iii] \mathbf{v} \cdot \nabla \times \mathbf{u}$$

(25/100)

(d) Nilaikan $\int_C F \cdot d\mathbf{r}$ apabila $F = xy \hat{i} + yz \hat{j} + zx \hat{k}$ di sini C adalah lengkung $\mathbf{r} = t \hat{i} + t^2 \hat{j} + t^3 \hat{k}$ t berubah dari -1 ke $+1$.

(30/100)

(e) Jika $F = \cos y \hat{i} - x \sin y \hat{j} - \cos z \hat{k}$, tunjukkan bahawa medan ini adalah abadi. (10/100)

(f) Cari $\nabla \phi$ jika $\phi = \ln |\mathbf{r}|$ (10/100)

3.(a) Buktikan teorem keikalan iaitu

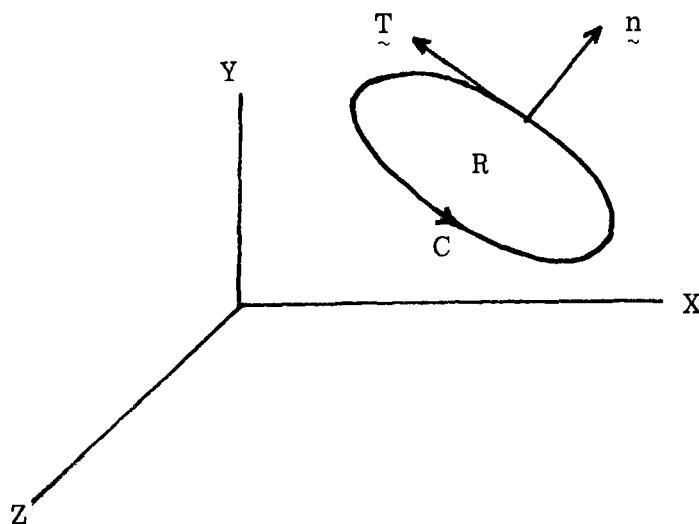
$$\iiint_R \nabla \times \mathbf{f} \, dv = \oint_S \mathbf{ds} \times \mathbf{f}$$

(35/100)

(b) Tunjukkan bahawa jika $B = \nabla \times A$, maka A tidak dapat ditentukan secara unik oleh B . (10/100)

- 3 -

(c)

Tunjukkan bahawa teorem Green di dalam satah, iaitu

$$\oint_C P \, dx + Q \, dy = \iint_S \left(\frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y} \right) \, dxdy \quad (S \text{ ialah luas})$$

dapat diungkapkan sebagai

$$\oint_C \tilde{f} \cdot \tilde{n} \, ds = \iint_R \nabla \cdot \tilde{f} \, dxdy$$

di sini $f = Q_i - P_j$, $\tilde{n}$ ialah vektor normal berunit arah keluar pada $C^\sim$ (seperti yang ditunjukkan di dalam rajah) dan S ialah panjang lengkok. $P = P(x, y, z)$ dan $Q = Q(x, y, z)$.

(35/100)

(d) Nilaikan $\oint_C \tilde{r} \times \tilde{dr}$ sepanjang bulatan C yang diwakili oleh

$$x^2 + y^2 = a^2, \quad z = 0$$

(20/100)

Perhatikan bahawa untuk dua vektor $\tilde{A}$ dan $\tilde{B}$

$$\nabla \cdot (\tilde{A} \times \tilde{B}) = \tilde{B} \cdot (\nabla \times \tilde{A}) - \tilde{A} \cdot (\nabla \times \tilde{B})$$

... 4/-

- 4 -

4.(a) Diberi suatu fungsi vektor $\mathbf{F} = 4xz\mathbf{i} - y^2\mathbf{j} + yz\mathbf{k}$ nilaiakan

  $\iint_S \mathbf{F} \cdot d\mathbf{s}$ secara langsung di atas permukaan apabila S

ialah suatu permukaan kubus yang dibatasi oleh $x = 0$,
 $x = 1$, $y = 0$, $y = 1$, $z = 0$, $z = 1$.

(70/100)

(b) Juga dapatkan keputusan anda bagi bahagian (a) dengan menggunakan teorem kecapahan. Adakah keputusan anda ini sama dengan yang didapati di dalam bahagian (a)?

(30/100)

- oooOooo -